ఏకోదరులు

రచయిత:

బొడ్డు బాపిరాజు

౧

కుండెడు పాలలో చల్లచుక్కలాగా పండువంటి ఆ పెద్దసంసారంలో వచ్చిపడ్డది చుక్క. చుక్క బస్తీలో పుట్టి పెరిగిన మొక్క. రాజిగాడి మనసు చుక్కని చూచేటప్పటికి మెరమెర లాడింది. కాపుల సిఫార్సులమీద, కరణాల పలుకుబడిమీద చుక్కని చేజిక్కించుకో గలిగాడు రాజిగాడు. చుక్క క్రొత్తగా కాపురానికి వచ్చి నెలరోజులైనా సరిగా కాలేదు. కట్టే కోకతీరులో, తొడిగిన జంపర్ సొరులో, బస్తీనాజూకు చూపింది పల్లెపడుచులకు. ముఖాన పులిమిన మెరుగులూ, బన్నాముడిలో పెట్టిన యినుప తీగెలకూ, తలకొక పెడగాదిద్దిన కొమ్ము బ్రోచికీ రాజిగాడు పూర్తిగా చిత్తయిపోయాడు.

రాజిగాడన్న కొండడు. కొండడంటే పెద్ద రైతులకు మంచి అభిమానం. అనవసరంగా నౌకరి జోలికీ సొంటికీ పోయేవాడు కాదు. కరణం రామయ్యగారి పొలాలు కవులుకు తీసుకున్నాడు. పిల్లా జెల్లా అంతా కష్టపడి సాలు పొడుగునా నౌకరీచేస్తే భూదేవితల్లి కరుణించి మిగిల్చే యేరెండుపుట్ల గింజలతోనో సంసారం నిర్విచారంగా సాగిపోతూవుంది. అన్నిటికంటే కొండడి దగ్గరవున్న సుగుణం ఆదాయాన్ని మించి వ్యయంచేయకపోవడమే. అతనికి సెంటుపొలం లేకపోయినా దమ్మిడీ ఋణంలేదు. ఆదంపతులు కష్టపడి గడించి కూడబెట్టిన సంపత్తు యిద్దరు మగబిడ్డలు, ముగ్గురు ఆడపిల్లలు. అదేవారి నిత్యవర్ధకమైన సంపద.

రాజిగాడన్నగీచిన గీటు దాటడు. తండ్రి ముఖమేచూడ నోచుకోని రాజిగాడికి అన్నే తండ్రి అయ్యాడు. చిన్నతనమునుంచి నౌకరైనా కొట్టడం మాటటుంచి తిట్టికూడా యెరుగడు. అతని చేతుల్తో యెత్తుకొని పెంచాడు. ఇప్పటికిన్నీ తమ్ముడంటే ప్రాణం విడుస్తాడు కొండడు. అటు చూచినా కొండడికున్న ప్రేమకు రాజిగాడి భయభక్తులేమాత్రమూ తీసిపోవు. అన్నా, వదినా అంటే అతనికంత గౌరవం. చేయమంటం తడవుగా యెంత పనైనా చేసి తీరవలసిందే. వదినైనా కన్నతల్లికంటే కూడా యెక్కువగా దయతో చూచే దతనంటే.

రాజిగాడు చిన్నప్పటినుంచీ వొడలు దాచుకోవడం నేర్చుకోలేదు. అన్న తరిబీయత్ క్రింద గట్టి పడ్డాడు. నూనూగు మీసాలతోపాటు చుక్కకూడా యింటికి వచ్చింది. అప్పటివరకు అన్నదమ్ముల కష్టం రెండు వందలు

చుక్క మెళ్లో పట్టెడా నాను రూపంగా మిల మిల మెరిసినై. తమ్ముడి కోరిక కుదిరించాలని వివాహానికి కొండడు పడ్డ శ్రమ రాజిగాడి భక్తిని ఇబ్బడిచేసింది. రెండు కుటుంబాలూ పొరపుల్లేకుండా సుఖంగానున్నవి.

చుక్కకి ఆ నిండింట్లో సరిపడలేదు. తన పోకులకూ రీకులకూ సాగివచ్చే ఇల్లు కాదు. ఆ కొంపలో నాజూకుతనానికీ సోమరితనానికి చోటులేదు. మూడు ప్రొద్దులా చెమటోడ్చి పనిచెయ్యాలి. తీరికకు కాలం ప్రత్యేకింపబడలేదు. కరణం గారికి నిత్యం ఏ చెంగలి గడ్డో చెక్కుకొని వొకమోపు వెయ్యాలి. నిత్యం పొలంలోకి మిట్టమధ్యాహ్నం తూము గంపలో కూడుపెట్టుకొని వెళ్లాలి. చిరు చీకటితో లేవాలి. ఊరంతా మాటు మణిగినాక పడుకోవాలి. ఈ పనుల్తో ఆపిల్ల గుండె బేజారయింది. తన మెరుగు పవుడర్లకూ తనబర్రా ముడి ఫేషన్‌కూ తన కాలి పాంజేబు పట్టీలకు అనువైన కొంపకాదు. తన కన్నిటికీ వీలైన రాజ్యం వేరే వొకటి స్థాపించాలి. దానికి రాణీ తాను.

౨

ఆయేడు కాలం చాలా సజావుగావుంది. కొణామణికి మంచి రాలుబడీ రాలింది. ఎకరం ముప్పందుంలుకూడా అయితే కావచ్చు. పది తూము లెక్కవగానే మిగలవచ్చని అన్నదమ్ము లంచనా వేసుకొన్నారు. పెళ్ళికి చేసిన చిల్లర చిల్లర అప్పులన్నీ దేవుడు మేలుచేస్తే ఈ సాల్తో చుక్తా కావచ్చునని ఆరెండు హృదయాలూ కూడా బలుక్కొన్నవి.

ఒకనాడైనప్పటికీ చిర్రున చీది యెరుగని కొండడికి జబ్బుచేసింది. రాజిగాడు అన్నగారి విషయంలో తగనిశ్రద్ధ చూపించేవాడు రోజూ చీకటి మొగాన బయలుదేరి అక్కడకు కోసెడు దూరానవున్న వైద్యునియింటికి వెళ్ళి ముందుగా మందు తెచ్చేవాడు. ఇంతవరకూ పనుల్లో భాగంపంచుకొనే సవతి భర్తసుస్తీ వలన ఆపనులు చూడడంవల్ల పనంతా చుక్కమీదకు విరుచుకొని పడ్డది. భర్త అన్నకు చేసేసేవ చూస్తూవుంటే కళ్ళల్లో నలుసులు పడ్డ చుక్కకి ఈ భారం మరీభారమైంది. పిల్లల అదృష్టాన భార్యాపుస్తి బలాన్న కొండడు కొంచెంకొంచెం తేరుకొంటున్నాడు. కొండడు తేరుకొంటూవున్న కొద్దీ చుక్క హృదయంలో యేదోవొక ఆవేదన పేరుకొంటూ వుంది. స్వార్థ పంకిలమైన చుక్కభావ రాక్షసి ఆకుటుంబ సుఖాన్ని మ్రింగివేయడానికి నోరు విచ్చుకొని కూర్చుంది.

నూర్చి కుప్పవేశారు. యజమాని వచ్చి ముద్రవేసుకొని వెళ్లాడు. ధాన్యం రేపు పడతారు. ఆరోజున కుప్ప కాపలాకి వెళ్ళవలసిన భారం రాజిగాడిమీద పడ్డది. కొండడి కింకా సరిగ్గా జవ కలగకపోవడంచేతనూ మంచులో పడుకొంటే జబ్బుతిరగ బెడుతుందనీ 'వస్తా'నన్నా అన్నను యింటివద్దే నిలిపి చేతికర్రతో సపత్నీకంగా బయల్దేరాడు రాజిగాడు.

చుట్టూ అంధకారం. ఆకాశం యెంత నైల్యంగావుందో భూమికూడా అంత మిట్ట పల్లాలు విడదీయలేని చీకటి ముద్దలాగావుంది. చుక్కలు తమ శక్తివంచన లేకుండా మిణుకు మిణుకు మంటూనే వున్నాయి, రాక్షస హృదయంలోని అణిగిపోనున్న సద్గుణాలులాగా. పిశాచ హృదయంవలె అగాధమైన ఆ అంధకారాన్ని చీల్చుకొంటూ నక్కలకూతలు వినిపిస్తున్నాయి. మొగానికి మొగం కనపడని చీకట్లో పారవేసుకొన్న దేదో వెదుకుకొం

టూ వున్నట్టు చల్లనిగాలి అటూ యిటూ తరుగుతూ వుంది.

రాజిగాడూ, చుక్కీ కుప్పకాపలా కున్నారు. వెచ్చని గడ్డిపరచుకొని ప్రక్క సిద్ధం చేసుకున్నారు. ఆ అంధకారంలో ఆయేకాంతంలో చుక్కి దురాలోచన విజృంభించింది. తనహృదయం విప్పి భర్తముందు పెట్టడానికి అదే తగిన అదను. ఆ పాపభాండాన్ని యే విధంగా పగులగొట్టాలో ఆలోచించుకుంటూ వుంది. రాజిగాడు చుట్టముట్టించడానికి చిన్న మంట చేశాడు. ఆ వెలుగులో చుక్కి రెండు కళ్ళూ విషాన్ని కక్కుకుంటూవున్న ఆడపాము కళ్లులా భీభత్సంగా వున్నాయి.

చుక్కి చెపుతూవున్న మాటలకు గజగజ లాడిపోయాడు రాజిగాడు. తనేమొగము పెట్టుకొని అన్నతో పంచుకుంటాడు?. కారణమేమంటే యేం చెప్పాలి? ఇంతవరకూ నిశ్చింతగా జీవిస్తూవున్న తనకేంలోటని పెళ్లాంమాటవిని వేరుపడడం? పనియెక్కువనా? సంసారి అయాక పనిచేయక తప్పుతుందా! ప్రస్తుతం కాపుల్లో అన్నగారి కివున్న పరపతీ, తనంటే అన్నా వదినా చేసేమన్నింపూ అన్నీ ఆలోచించుకొంటూన్నాడు. పుట్టినప్పటినుంచీ అతి గారాబంగా పెంచి పెద్దచేసిన అన్నమీదికి కత్తెత్తలేకపోయిందతనిచెయ్యి. మోజుపడి తెచ్చుకొన్న పెళ్ళాంమాట త్రోసివేయడానికతని మనసిచ్చగించలేదు. తనబుద్ధికి తోచిన కష్టనష్టాన్ని వివరించాడు. అంతకంటే యెక్కువగా వాదించింది చుక్కి, కళ్ళనీళ్లుకూడా కార్చించి. ఆ నీళ్ళల్లో అతనిహృదయం మెత్తపడింది. ఆదెబ్బతో యేమూలనో మిణుకు మిణుకు మంటూవున్న ధర్మచింత చప్పగా చల్లారిపోయింది.

౩

రోజూ సమయా సమయాల్లేకుండా తోడికోడళ్ళలో పోట్లాటలు చెలరేగాయి. పనికి వంతు, పాటుకువంతు, నిల్చుంటే వంతు, కూర్చుంటే వంతు. వంతుల్తో సంసారం వాడుకెక్కింది. ఇదివరకు స్వర్గానికి పోటీచేసే ఆ సంసారం యిప్పుడు నరకంకంటే వేరొక పెద్ద నరకంగా మారిపోయింది. పగలు పొలంలో పని చేసిచేసి వచ్చి యిల్లు చేరుకోగానే విశ్రాంతిపొందే ఆరోజులు గతించిపోయినై. అన్నదమ్ములోపిక పట్టినా కొన్ని రోజుల్లోనే యీ యమయాతన సహించలేక పోయారు. ఇద్దరూకూడా బలుక్కున్నారు. మరుచటి రోజునుంచి కాపురాలు వేరన్నారు.

రాజిగాడి వంతుకు రెండు దుక్కిటెద్దులు, ఒక ముసలిగేదె, పుట్టెడు ధాన్యం వచ్చినై చెప్పుకోదగ్గవి. ఆయింటి ప్రక్కనే ఒక చిన్న గుడిసె వేసుకుని ఆయింట్లో క్రొత్తదీపం వెలిగించారు. ఇదివరకున్నచోటు వొడుదొడుకుల్లేనిది. ఇప్పటిది ఆడరాజ్యం. చుక్కికి కావలసినంత విశ్రాంతి. ఇప్పుడు పనే చెయ్యనక్కరలేదు. తన చెప్పుచేతలకు 'ఊ' అనే వారే కాని 'ఆ!' అనే వారెవరూ లేరిక. తనరాజ్యంలో రాణీతాను. భర్త ఆజ్ఞాకారి సచివుడు చుక్కి పనిప్పుడు వేస్తే వెయ్యి పుటలుగావుంది. మళ్ళీ వొక్కసారి పెట్టెలో దాగున్న పిన్నులూ బ్రోచెస్సూ పౌడర్లూ అన్నీ పైకి వచ్చాయి. రోజుకొక మోజుగా వేషం బనాయించేది. ఆముస్తాబుకు పల్లెటూరి గాలిలోపెరిగిన రాజిగాడు తాళుకోలేక పోయేవాడు.

రాజిగాడొక కాపు భూమిని కౌలుకు తీసుకున్నాడు. ఇదివరకుకంటే రెక్కలు వధ

క్కలయ్యేటట్లు పనిచేసేవాడు. అదివేరుపడిన వేళావిశేషమో, అతని అదృష్టమోగాని అక్కుళ్లు పాలుపోసుకొనే సమయానికి తెగుళ్లు తగలటంచేత బొత్తిగా అన్యాయం అయిపోయినవి. పుచ్చుకొన్న పొలానికి తగినట్టుగానే నీటియెద్దడికూడా వచ్చింది. మిగుల్తుందనుకొన్న ఆయేటిపంట వ్యవసాయఖర్చులకే మిగల్లేదు. మొదట్లోనే హంసపాదు. ఒకేటికొకేడు తల్లిపిల్లాతో బాకీ పెరిగింది గాని వేరే యేంలేదు. బాకీ అసలుఫాయదాలకు నోటు వ్రాయించుకొని మామూలురైతు పొలం కౌస్తా యివ్వను పొమ్మన్నాడు. చాలామందిని అడిగాడు కాని పెట్టుబడి పెట్టేవాళ్లు, పొలం యిచ్చేవాళ్ళూ యెవరూ కనిపించలేదు. గతిలేక అంతకంటే మతిలేక మామూలురైతు క్రింద భత్యాలకు పాలేరు తనానికి కుదరవలసి వచ్చింది. భార్యతో యీసంగతంతా చెప్పాడు. తనకు పొలం యివ్వవద్దని తన అన్నగారే అందరితో చెప్పినట్టు భార్యా పురెక్కించింది అతని కప్పుడు తన కడ్డువచ్చేది అన్నగారేఅని నమ్మాడు. పూర్వపు భక్తి విశ్వాసాలు బూడిగి కాగా క్రోధంలో తన కన్నింటికి అడ్డువచ్చే అన్నగారిని యేంచేసినా పాపం లేదనుకొన్నాడు. అతని అవస్థ కూడా చాలా దారుణంగానేవుంది. పుట్టినప్పటినుంచి ముప్రొద్దు పెరుగుతో పెరిగిన ఆ జీవి పెరుగూ చల్లా లేదుకదా గంజినీళ్ళకే మొగం వాచి పోతున్నాడు. దుర్భరమైన ఆ దారిద్ర్యావస్థలో వున్న వివేకం కాసంతా మన్ను కొట్టుక పోయింది. ఇదివరకు కళ్ళకు తళతళ లాడే చుక్కి చెక్కులు యిప్పుడు బల్లాల్లాగా గుచ్చుకుంటున్నాయి. పూర్వం వున్న ప్రేమా అభిమానం అంతా మాయమయింది. ఒకోసారి వొళ్లు తెలియని కోపంలో చుక్కిని గొడ్డును బాదినట్లు బాదేవాడు కూడా. యీ పరిస్థితుల కల్లా మూలం చుక్కి అన్న సంగతి అప్పుడప్పుడు తలంపుకు వచ్చినా తనకు లేని సుఖం, కలిమీ అన్నగా రనుభవిస్తున్నాడే అన్న కడుపుమంట దాన్ని రానిచ్చేదికాదు. చుక్కి కూడా యేవిశ్రాంతి కోసం నిండు కుండను రెండుచేసిందో ఆ విశ్రాంతి యిక్కడా దొరకడం లేదు. పూర్వం కంటే కూడా బండ చాకిరీ చేయవలసి వచ్చింది. రెక్కాడితేగాని డొక్కాడదు.

నానాటికి రాజిగాడిపని యింకా హైన్యంగావుంది. రైతిచ్చే భత్యం రెండు పొట్టలకే సరిపడలేక పోయింది. అతనికి పరువా లేదు. పరపతి అంతకు మునుపేచచ్చింది. బ్రదుకు సాగడంలేదు. పూటీగోతుల్లోని వొంటెద్దు బండిలాగా మాట్లాడితే ఆగిపోతూవుంది. అన్నను వొకటి రెండుసార్లు రెండు మూడు తూములు ధాన్యం చేబదులివ్వమని అడిగాడు కాని ఆ పిల్లలుగల సంసారి అతని కోర్కె సంపూర్ణంగా దీర్చలేక పోయాడు. అదీ అతనికిగల అన్నమీది కోపాన్ని వొకసారి రేపింది.

రెండు మూడు రోజులనుంచీ యింట్లో గిద్దెడు గింజలులేవు. రైతింటికి వెళ్ళి వొక్క తూముడు గింజలు కొలిపించమని ప్రాధేయపడ్డాడు. ఏపనిమీదనో అంతలో అక్కడకు వచ్చిన రైతు భార్యా సందెడు పుల్లలు దొడ్లోనుంచి తెమ్మని పురమాయించింది. పుల్లలు తెచ్చి పడవేసేలోగా యేదో పనిమీద కొండడు అక్కడకువచ్చి రైతుతో మాట్లాడి వెళ్ళిపోతూవున్నాడు. రాజిగాడికి ధాన్యం యివ్వనని ఖచ్చితంగా చెప్పాడురైతు. కూడు లేక చచ్చిపోతామన్నా వూరుకున్నాడు. కాని

పట్టుమని పదిమాసికలు కొలిపించలేను. ఇది అంతా తన అన్నపన్నాగమే అనుకున్నాడు. అతనికి శక్తివుంటే అన్నను నిల్చున్నపాళాన కొరతవేయించే వాడు. దరిద్రుడు! ఏంచేస్తాడు?

అతను చెప్పిన మాటలకు భార్యా మెగ త్రోసింది. కడుపులోకి గంజిలేక తనూ భార్యా పస్తుంటే, కడుపులో చల్ల కదలకుండా అన్నకుటుంబం పడుకుంది కన్నెరుగకుండా. ఆ కారు చీకట్లో ఆయింటివేపు చూస్తూవుంటే అతని గుండెల్లోకి మంట ప్రజ్వరిల్లింది. ఒళ్ళంతా తేళ్లు ప్రాకినట్లయింది. అతనిలోవున్న రాక్షసత్వం వేయిపడగలతో తాండవమాడుతూ వుంది. సముద్రంలో అలల్లాగా దుష్టభావనలు వొకటి తరువాత వొకటి ముందుకు త్రోసుకు వస్తూవున్నై. ఆభావ పరంపరలతో అతని తల్ల బ్రద్దలైపోతూవుంది. ఖూనీ చేసేముందు మనుష్యుడు వొళ్ళంతా గజగజ లాడేటట్లు అతని ప్రతి వెంట్రుకకూడా స్పరిదిస్తూవుంది. అతనొక అగ్నిపర్వతంలాగా సెగలు పొగలు క్రక్కుతున్నాడు.

* * *

పిల్లా జెల్లా గొల్లుమంటూ వీధిలోకి వచ్చారు. మాలపల్లి అంతా లేచింది. కొండడియిల్లు భగ భగా మండిపోతూవుంది. కొండడు మంటనుండి సామాను తేవడంలో వొళ్ళంతా కాలి కమిలిపోయింది. అగ్నిదేవుడు ఆకలితోవున్నట్లు రాజిగాడి యిల్లుకూడా ఆరిగిస్తూవున్నాడు. ఇక్కడ కొండడి ప్రాణాలు అనుమానంలోపడ్డాయి. అందరిలో తమ్ముణ్ణి పిల్చి "తమ్ముడూ! పిల్లలు" అన్నాడు. రాజిగాడు "నేనే పాపాత్ముణ్ణి—" అంటూ వుంటే "చాలును. తెలుసు. ఇద్దరం అన్నదమ్ములం" అంటూ కళ్ళుమూశాడు. అప్పటికే సగంపల్లిని జీర్ణంచేసుకొన్నాడగ్నిహోత్రుడు.

నూతనముగా ప్రచురింపబడిన కలిక అను కథల సంపుటమునుండి.

ఆంధ్రభూమి

సంచికలు సంపుటములుగా కట్టబడియున్నవి.

మొదటి సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము :	రూ 3—0—0.
రెండవ సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము :	రూ 3—0—0.
మూడవ సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము :	రూ 1—8—0.
నాలుగవ సంవత్సరపు పండ్రెండు సంచికలుగల సంపుటము :	రూ 1—8—0.

9–0–0 వెలగల ఈ నాలుగు సంపుటములు ఒకేసారికొను గ్రంథాలయములకు రూ 7–0–0 కు కే ఈయబడును.